

Signalizačná správa

Témou signalizačnej správy bude **obalovač jablčný (*Cydia pomonella*)**. Škodca patrí do triedy hmyz (*Insecta*). Medzi hostiteľské rastliny zaraďujeme jablňo, hrušku, dlu, orech, marhuľu, čerešňu, slivku, mandľu a broskyňu. Ide o jedného z najvýznamnejších škodcov jabloní, a ak sa nevykonáva potrebné ošetrovanie, môže to viesť k poškodeniu až 25-50 % plodov.

Typické príznaky napadnutia môžeme spozorovať na plodoch jablone, kde sa nachádza vstupný otvor vytvorený mladou larvou. Okolo otvora je vyhlodaná špirálovitá chodbička, ktorá smeruje k jadru plodu. Napadnuté plody sú vo vnútri vyžraté a nachádzajú sa tu aj výkaly lariev. Dokonca larva na plode orecha dokáže prehrýzť škrupinu a následne sa vžiera do plodu.

Let prvej generácie imág (dospelých jedincov) má stúpajúcu tendenciu asi od začiatku mája. Vzhľadom na predpovedané premenlivé počasie nenastane výraznejšie dlhodobé oteplenie s vhodnými podmienkami pre rojenie dospelcov. To spôsobí predĺženie trvania náletu a lokálne aj jeho zníženie. Večerné teploty merané o 21,00 hodine stredo európskeho času vystúpili nad hraničnú hodnotu 17°C pre kladenie vajíčok od 30. apríla približne 3-krát. To znamená, že kladenie vajíčok už začalo, i keď v zníženej miere. Pre určenie termínu ošetrovania odporúčame sledovať aj odchyt imág pomocou feromónových lapačov, ktorý je uverejnený na stránke <https://www.uksup.sk/nalety-obalovacov> pre 26 lokalít Slovenskej republiky. Upozorňujeme, že na spoľahlivé určenie termínu ošetrovania je dôležité sledovať početnosť imág t. j. motýľov feromónovými lapačmi, ale aj kladenie vajíčok a ich vývoj.

Pre ošetrovanie je potrebné po najbližšom vrchole letu počítať dni na jeho vykonanie, pričom prípravky uvádzané v tabuľke pre 1. termín ošetrovania treba aplikovať ihneď po vyvrcholení letovej vlny motýľov alebo po nájdení prvých vajíčok v sade. Biologické prípravky sa aplikujú tesne, t.j. 1-2 dni pred liahnutím lariev alebo 3 dni po vyvrcholení letovej vlny imág. To však predpokladá kontrolu stavu vajíčok v sade (tesne pred liahnutím sú vajíčka v štádiu tzv. čiernej hlavičky). Ostatné prípravky sa aplikujú v čase hromadného liahnutia lariev, t.j. 8 dní po vyvrcholení letovej vlny imág (v tabuľke 2. termín). Do tejto skupiny prípravkov odporúčame vyberať tie, ktoré nemajú iba kontaktný účinok.

Orientačné obdobia ošetrovania sú nasledovné:

územie Slovenskej republiky	1. termín	2. termín
1. signalizačné pásmo (okresy Dunajská Streda, Komárno a juh okresov Galanta, Šaľa a Nové Zámky)	25.-27. mája	1.-3. júna
2. signalizačné pásmo (ohraničené približne okresmi Bratislava, Trnava, Nitra, Levice, Lučenec, Rimavská Sobota, Košice a Michalovce):	28.-30. mája	3.-7. júna
3. signalizačné pásmo (nížinné polohy a kotliny severnejšie od 2. pásma do nadmorskej výšky približne 600 m):	5.-8. júna	10.-17. júna
polohy nad 600 m	ešte plus 5-7 dní	

Prehľad v súčasnosti povolených prípravkov na ochranu rastlín:

- Feromónový prípravok ISOMATE CTT treba aplikovať ešte pred začiatkom rojenia, slúži na mätenie samčiekov;
- biologické insekticídy Carpovirusine, Carpovirusine EVO2, Madex Top, Madex (*Cydia pomonella Granulovirus*), Dipel DF (*Bacillus thuringiensis* subsp. *kurstaki* kmeň ABTS-351);
- Aceptir 200 SE, Apis 200 SE, Leptostar 200 SL, Mospilan 20 SP (aj v malospotrebiteľskom balení - MB), Accept, AcetGUARD, Alphamiprid 20 SP, Apiflex,

Gazelle, Neois 200 SE, Kachikoma, Kestrel, Leaxus, Roslix, iba MB Vošky-Molice Stop, Carnadine (acetamiprid), Coragen 20 SC, Corragen 20 SC, Chloraprol 20 SC, Shenzi 200 SC, Suvisio 200 SC, Vesticor, Voliam (chlorantraniliprole), Decis EW 50, Decis Protech (aj MB), Decis Forte, Delta EW 50, Dinastia, iba v MB Decis AL, Sanium Ultra a Sanium Ultra AL (deltamethrin), Evure, Flunat, Mavrik (aj MB, tau-fluvalinate), Harpun (pyriproxyfen); Karate Zeon 5 CS (aj v MB), Karathe Zeon 5CS, Ninja Zeon 5 CS, Sentinel, Vztak Pro, iba MB Samuraj (lambda-cyhalothrin), Mimic (tebufenozide), Spintor (aj MB), Nexsuba (spinosad), Neemazal_T_S (aj MB, azadirachtin).

Ing. Maroš Lučaj
ÚKSÚP – OOR
20.05.2024